

2007

1656

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje,
nauku i mlade



Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за образовање,
науку и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and Youth

Broj: 11-04-38- 15502-66/19
Sarajevo, 15. 07. 2019. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

n/r Vedrana Jakupovića, zastupnik u Skupštini Kantona Sarajevo

-ovdje-

ODGOVOR NA ZASTUPNIČKU INICIJATIVU

Obratili ste se Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo inicijativom u vezi sa uvođenjem obaveznog nastavnog predmeta s radnim nazivom Osnove sigurnosti, lične i društvene samozaštite, u srednje škole od 1. do 4. razreda.

S tim u vezi u prilogu ovog akta dostavljamo Vam Mišljenje Prosvjetno-pedagoškog zavoda koje se odnosi na spomenutu inicijativu.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade očekuje da, nakon što razmotrite mišljenje Prosvjetno-pedagoškog zavoda Ministarstvu dostavite konačan prijedlog inicijative.

S poštovanjem,



Dostaviti:
- Naslovu
- Arhivi



web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-128,
Fax: + 387 (0) 33 562-218
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1





11-07-2019
F. Bogunović

Broj: 11/01-38-632-1/19
Sarajevo, 11.6.2019. godine

Lomij'o

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade
- ovdje,

PREDMET: **Mišljenje o Inicijativi zastupnika Vedrana Jakupovića,**
- dostavlja se, -

VEZA: vaš akt broj 11/02-05-15502-66/19-1, od 15.5.2019. godine

Poštovani,

u vezi vašeg akta broj i datum veze, kojim tražite stručno mišljenje o inicijativi zastupnika Vedrana Jakupovića za pokretanje procesa uvođenja obaveznog nastavnog predmeta s radnim nazivom *Osnove sigurnosti, lične i društvene samozaštite*, u srednje škole od 1. do 4. razreda, obavještavamo vas da je Prosvjetno-pedagoški zavod analizirao te mogućnosti i došao do sljedećih zaključaka:

- Inicijativa za uvođenje nastavnog predmeta radnog naziva *Osnove sigurnosti, lične i društvene samozaštite* je opravdana, s tim da bi trebalo razmisliti o izmjeni naziva pa bi se isti mogao zvati npr.: *Kultura sigurnosti* ili *Sigurnosna kultura*. Postoje dvije mogućnosti koje je potrebno analizirati i odrediti se prema onoj koja će biti efikasnija.

Mogućnost 1.

Za uvođenje novog nastavnog predmeta u srednje škole potrebno je donijeti konačnu odluku i pokrenuti aktivnosti na izmjeni zakonskih odredbi dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika (učenici, od I do IV razreda srednje škole opterećeni sa maksimalnim dnevnim, odnosno sedmičnim brojem časova) ili donijeti izmjene i dopune nastavnog plana za srednje škole koji bi podrazumijevao redefiniranje broja časova nekih od nastavnih predmeta u cilju uvođenja novog nastavnog predmeta.

Mogućnost 2.

Nastavne sadržaje iz osnova sigurnosti, lične i društvene samozaštite moguće je uvesti kao integrisane nastavne programe (sadržaje) drugih nastavnih predmeta kao što su fiskultura, demokratija i ljudska prava i druge, te kao posebne teme u časove odjeljenjske zajednice.



Obrazloženje:

Djelatnost srednjeg obrazovanja usmjerena je ka punom razvoju ljudske ličnosti, poštivanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, profesionalnih, zakonskih i drugih načela.

Ako je zadatak škole da mlade pripremi za budućnost i ako se on poklapa sa zadatkom koncepta unapređenja bezbjednosti i zdravlja u radnoj i životnoj sredini kao „spremnosti za budućnost“, mora se poći od činjenice u kakvom okruženju i društvenog stvarnosti žive učenici srednjih škola.

Kada govorimo o osnovama sigurnosti, potrebno je imati na umu činjenicu da je u našim sredinama sve prisutniji nasilni ekstremizam i radikalizam koji se može dovesti u direktnu vezu sa terorizmom, vršnjačko nasilje, trgovina narkoticima (potreba za edukacijom djece i mladih o borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika), govor mržnje i trgovina ljudima. Mladi su najdirektnije izloženi vrlo agresivnoj regrutaciji u ekstremističke i radikalne organizacije, te one koje se bave kriminalom, trgovinom ljudima i narkoticima, pa stručnjaci smatraju da je govor mržnje inicijacija za ovakvo stanje. O ovome se, što zbog opterećenosti učenika nastavnim planovima i programima, što zbog nespremnosti nastavnika, u školama vrlo malo govori.

Pored navedenog, učenici su svakodnevno izloženi i internet (Cyber) nasilju. Istraživanja su pokazala da je cyber nasilje treće po redu, iza verbalnog i fizičkog. Podatak koji je iznesen na cyber forumu Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije u Sarajevu, govori da se svako drugo dijete upoznalo sa nekom nepoznatom osobom u komunikaciji na internetu iza čega se kriju nebrojene opasnosti. Postoji prijevka potreba da se razgovara i uči o tome koliko i kako su učenici u kibernetičkom prostoru ranjivi, te o tome koliko cyber nasilje ostavlja i emotivne i traumatične posljedice na učenike.

Također, nepobitna je činjenica da je u školi sve češće prisutna diskriminacije učenika po različitim osnovama. U školama se ne radi dovoljno na preveniranju socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja i zaštiti učenika od istih. Nasilje u komunikaciji u koje spadaju vrijeđanje, omalovažavanje, psovanje, ismijavanje i slično, u školi i na ulici postalo je dio svakodnevnice.

Kada govorimo o aspektu lične i društvene samozaštite mislimo o potrebi edukacije učenika i mladih u slučaju prirodne nesreće; poplave, klizišta, snježne mećave, grad itd., koje često odnose i ljudske živote. Zato se nameću pitanja: Znaju li učenici kako se ponašati i zaštititi sebe i drugoga u ovakvim situacijama. Kako zaštititi ljudske živote i imovinu? Znaju li naši učenici pružiti prvu pomoć unesrećenom, dati vještačko disanje, fiksirati prijelom, previti ranu? Koliko smo ekološki osviješteni i da li smo suodgovorni za prirodne nesreće?

Problematika bezbjednosti i zaštite učenika otvara niz zadataka kada je u pitanju njihovo obrazovanje iz ove oblasti. Polazeći od toga, obrazovanje iz oblasti osnova sigurnosti, lične i društvene samozaštite treba posmatrati kao jedan od primarnih zadataka srednje škole. Nadležni organi vlasti i institucije, zajedno sa školama, posebno su odgovorni za sigurnost učenika i njihovu zaštitu. Zato bi, od posebne važnosti, bilo potrebno utvrditi i provoditi programe koji promoviraju sigurnost i zaštitu učenika uključujući i njihov vlastiti angažman na tom polju. Nije dovoljno samo, npr. donijeti kućni red i pravila ponašanja učenika u školi, već ta pravila treba naučiti živjeti.

I ranije je bilo određenih pokušaja da se u srednje škole nastavne planove i programe uvede nastavni predmet pod ovim nazivom. „Misija OSCE-a u BiH je, u saradnji sa nadležnim sigurnosnim i prosvjetnim



web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: ppz@mon.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 279-200,
Fax: + 387 (0) 33 279-206
Sarajevo, Aleje Bosne Srebrene bb



institucijama, proteklih godina činila ozbiljne korake da inicira, motiviše i uspostavi razgovore s mladima na ove teme, ali to nije postalo sistemsko rješenje ni lokalnih ni viših organa vlasti.

Na tibunama koje je organizirao OSCE, kako oni navode na svojoj Web stranici, „javljala se gotovo obavezno ideja da se uspostavi predmet *Sigurnosna kultura*, a njegovi realizatori dodatno osposobe za ove i slične teme sigurnosnog karaktera. Bilo je tu i otpora tipa – ispunjen mi je već fond časova ili pak nema nam to ko držati, niti ga možemo platiti. *Sigurnosna kultura* bi bio pravi sistemski doprinos obrazovanja prevenciji mnogih sigurnosnih izazova. Nema sumnje da bi doprinjela i boljem razumijevanju euroatlanskih integracija, benefita kolektivne odbrane i značaja sigurnosti za ekonomski i politički razvoj nekog društva“. (Misija OSCE u BiH)

U slučaju donošenja odluke o uvođenju novog nastavnog predmeta, pored navedenih aktivnosti u dijelu Mogućnost 1., potrebno je formirati radi tim za izradu nastavnog plana i programa iz ove oblasti sa akcentom na upoznavanje učenika s osnovama sigurnosti, ali i ostalim opasnostima, kao što su: edukacija o osnovnim opasnostima, njihovim manifestacijama i posljedicama po ljude, sticanje znanja i razumijevanje sigurnosnih i zaštitnih mjera i radnji u različitim situacijama, izgradnja svijesti o potrebi zaštite sebe, drugih ljudi i životne okoline, sticanje vještine preventivnog i sigurnosnog djelovanja u vanrednim situacijama usljed nastalih opasnosti i nesreća, osposobljavanje za prepoznavanje, procjenu i upravljanje rizicima u različitim situacijama, pravovremeno, pribrano i osviješteno postupanje u različitim opasnostima i nastalim nesrećama i drugim vanrednim situacijama, pružajući pomoć sebi i drugima, znajući kome se i kako obratiti za stručnu pomoć, a što je u skladu sa Međunarodno utvrđenim smjernicama i standardima uređenja zaštite i spašavanja u obrazovanju (Međunarodna mreža obrazovanja za vanredne situacije).

Preporučujem pročitati rad pod naslovom OBRAZOVANJE U SLUŽBI NACIONALNE SIGURNOSTI

Zvonko Orehovec, Petar Vitas, Jakov Bevanda, na Web sajtu:

https://cdn5.fpfis.tech.ec.europa.eu/epale/cdn/farfuture/XGkuUghYIZNjtYoukMzetMHKODKjfgBVWmR_k9oQiLM/mtime:1510914574/sites/epale/files/obrazovanje_u_sluzbi_sigurnosti.pdf

S poštovanjem,

Dostavljeno.

- Naslovu
- a/a



web: <http://mon.ks.gov.ba>
e-mail: ppz@mon.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 279-200,
Fax: + 387 (0) 33 279-206
Sarajevo, Aleje Bosne Srebrene bb

